

OLIV TA'LIMDA O'QITISHNING ZAMONAVIY USULLARI.
СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ В ВЫСШЕМ
ОБРАЗОВАНИИ.
MODERN METHODS OF TEACHING IN HIGHER EDUCATION.

Самаркандский институт экономики и сервиса, кафедра информационных технологий, преподаватель. Каримов Т.Х.

Samarkand Institute of Economics and Service, Department of Information Technologies, teacher. Karimov.T.Kh.

Аннотация: В этой статье в современную эпоху глобализации нетрадиционные методы молодежи обучать творческому мышлению и анализу, науке и инновациям выделены интересные методы, и в связи с этим в нашей стране происходят кардинальные реформы реализуется. Также молодежь приветствует науку и инновации отражен ряд нормативных правовых документов.

Аннотация: Ushbu maqolada zamonaviy globallashuv davrida yoshlarni ijodiy fikrlash va tahlil qilishga o'rgatishning noan'anaviy usullari, ilm-fan va innovatsiyalar, qiziqish usullari yoritilgan va bu borada mamlakatimizda tub islohotlar amalga oshirilmoqda. Shuningdek, yoshlar ilm-fan va innovatsiyalarni olqishlaydi, bu bir qator me'yoriy-huquqiy hujjatlarda o'z aksini topgan.

Abstract: In this article, in the modern era of globalization, non-traditional methods of teaching youth creative thinking and analysis, science and innovation, methods of interest are highlighted, and in this regard, fundamental reforms are being implemented in our country. Also, young people welcome science and innovation, as reflected in a number of regulatory legal documents.

Ключевые слова: наука, Возрождение, творчество, молодежь, гражданское общество, технология, инновация, научная деятельность, правовой документ, международный, время.

Kalit so'zlar: fan, Uyg'onish davri, ijodkorlik, yoshlar, fuqarolik jamiyati, texnologiya, innovatsiyalar, ilmiy faoliyat, huquqiy hujjat, xalqaro, vaqt.

Key words: science, Renaissance, creativity, youth, civil society, technology, innovation, scientific activity, legal document, international, time.

Bugungi kunda dunyo aholisining eng katta qismini tashkil etuvchi yoshlarni qo'llab-quvvatlash, ularni yot g'oya va tahdidlardan asrash kun tartibidagi dolzarb masaladir. Kelajak avlodni ilm-fan va innovatsiyalarga kengroq jalb etish moda. rivojlantirishning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Shunday ekan, yoshlar masalasi davlat zimmasida.

Siyosat darajasiga ko'tarilgani rost. Uning yangi tarixiy rivojlanishi. O'zbekiston zaminida ilk bor 9—12-asrlarda o'zining eng yuqori Uyg'onish bosqichiga intilayotgan, 14—15-asrlarda Ikkinchi Uyg'onish davri, ya'ni. umuminsoniy tamaddun yoshlar nazdida Uchinchi Uyg'onish davriga o'zining beqiyos hissasini qo'shgan buyuk ajdodlarimizning davomchisi sifatida. Bugungi ilm-fan va texnologiya zamonda rivojlanmoqda va o'rganish igna bilan quduq qazish kabi ko'p vaqt talab qiladigan ish bo'lib qolmoqda. Binobarin, globallashuv davrida raqobat kuchayib borayotgan, ilmiy innovatsiyalarga bo'lgan talablar ortib borayotgan bir sharoitda mamlakatimizda ilmiy-innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlash, iqtidorli yoshlarning nufuzli, respublika va xalqaro

olimpiada, ko'rik-tanlov, ko'rik-tanlovlarda yuksak natijalarga erishayotganiga alohida e'tibor qaratilmoqda. ularni egallash uchun zarur shart-sharoit va imkoniyatlarni yaratishga haq to'laydi. Shu munosabat bilan yoshlarning an'anaviy tafakkurdan o'qitishning ijodiy tahliligacha, ilm-fan va innovatsiyalarga bo'lgan munosabatning o'zgarishi, yosh olimlarning talab va qo'llab-quvvatlashiga moslashish davri yangilanmoqda. Bu O'zbekiston taraqqiyotining eng muhim asosiy yo'nalishlaridan biridir. Jamiyat hayoti va ta'lim tizimida yoshlarni ilm-fanga, innovatsiyalarga jalb etishning noan'anaviy usullaridan foydalanish zarur. Masalan, fan va ishlab chiqarish integratsiyasini ta'minlash, bu nazariyani amaliyot bilan uyg'unlashtirish, barcha ta'lim muassasalarida fan o'qitishda zamonaviy texnologiyalarni joriy etish, yoshlar, kelajak egalarining startap loyihalarini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan platformalar yaratishni nazarda tutsa, uning ishtiyoqini oshiradi. va fanga qiziqishini oshiradi.

Ilmiy muassasa va tashkilotlarning ilmiy salohiyatini yuksaltirish, nufuzli xorijiy ilmiy tashkilotlar bilan hamkorlik qilish, yosh olim va ilmiy tadqiqotchilar almashinuvining kengayayotgani uchinchi Uyg'onish davri sari dadil qadam tashlayotganimizni ko'rsatadi. Bir qarashda, amalga oshirilgan harakatlar sezilarli; natijalar haqida gapirishga hali erta. Qonunchilikda belgilangan imtiyozlarni o'z manziliga yetkazish, yoshlarga yaratib berilayotgan imkoniyatlardan oqilona foydalanish borasida ham ayrim kamchiliklar mavjud. Demak, muammolar hali ham yetarli. Mamlakatimiz ilm-fanini yanada rivojlantirishda yoshlar muammosiga yechim izlash beqiyos o'rin tutadi.

20 millionga yaqin yoshlari bor O'zbekiston ana shunday katta va yangi avlod. yangi Uyg'onish davriga poydevor qo'yish arafasida. "Umuman olganda, Uyg'onish davri tushunchasini fanda ilk bor italyan gumanistlari qo'llashgan. Lekin haqiqat shuki, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining so'zlaridan bu so'zni eshitib, uning jasorati va qudratiga alohida qoyil qoladi va yoshlar zimmasiga mas'uliyat yuklaydi. Davlatimiz rahbari rahnamoligida amalga oshirilayotgan strategik sa'y-harakatlar jamiyatimiz taraqqiyotiga befarq bo'lmagan har bir insonni Uchinchi Uyg'onish davri poydevoriga aylanishga undaydi.

Keyingi yillarda O'zbekistonda bir necha o'nlab yangi oliy o'quv yurtlari tashkil etildi. Asos solingan. Shuningdek, 2020-2021 o'quv yilidan boshlab yana bir yangi tizim joriy etildi: farovon oilalarda voyaga yetayotgan qizlarimizning ta'lim olishi uchun 940 nafar davlat granti asosida ular uchun oliy ta'lim muassasalariga qo'shimcha o'rinlar ajratildi. kengaytirish maqsadida muassasalar. Bu o'quv yilida bu raqamlar ikki barobar ortadi. kutilgan. Bu o'zgarishlar iste'dod sohiblarining intilishlarining ro'yobga chiqishi, faolligining ijtimoiy yuksalishi, ularning hayotda munosib o'rin egallashi uchun muhim poydevordir!

Bugungi kunda dunyoda innovatsion g'oyalar va ilmiy yutuqlarga ega bo'lmagan biron bir soha yo'q. rivojlana olmaydi. Shu ma'noda Alloh taolo mehnatkash, fidoyi olimlarimizdir. berdi desam mubolag'a bo'lmaydi. Ularni boshqalar bilan tenglashtirish mumkin, lekin ular mumkin emas. Bunday insonlar mingda bir, millionda bir tug'iladi, biz ularga g'amxo'rlik qilishimiz, har tomonlama qo'llab-quvvatlashimiz kerak. Bugun biz jamiyat hayotining barcha jabhalarini tubdan yangilashga qaratilgan innovatsion davlatimiz, taraqqiyot sari intilyapmiz. Bu bejiz emas, albatta. Yangi davrda milliy taraqqiyotimiz, xalqimiz, ayniqsa, yoshlarimiz o'rtasida yangicha dunyoqarashni shakllantirish, ularni milliy taraqqiyot g'oyasi atrofida birlashtirish, bunyod etishda ilm-fan va raqamli yutuqlar. uni texnologiya bilan qurollantirish orqali kuchli fuqarolik jamiyati dasturi bo'lib xizmat qiladi.

Darhaqiqat, sifatli ta'lim har qanday istiqbolli rejaning asosidir. yetarli. Qadimgi xitoy mutafakkiri Konfutsiy shunday degan edi: "Agar rejangiz bir yil bo'lsa, guruch eking, agar u o'n yil

bo'lsa, daraxt eking. U buni bir sababga ko'ra aytdi. O'zbekistonda kutilayotgan "hosil" hozirda yoshlarni ilm-fanga jalb etish uchun keng imkoniyatlar yaratilmoqda, ilm-fanda egalarni qadrlashga qaratilgan tizim shakllanmoqda;

O'z navbatida, yoshlar ham o'zlarining shaxsiy rivojlanishi uchun motivatsiya manbalarini topadilar. ular buni o'zlari topishlari kerak - bu kitob yoki film, sport yoki sayohat. Imkoniyat Bu yaratilsa o'qiyman demayapman, har qanday vaziyatda ham bilim olish va rivojlanishga intilaman degan yigit-qizlarimiz soni kengayishni talab qiladi, asosiy millat javobgar bo'lishi kerak.

Biz yashayotgan bu muqaddas zaminda Uyg'onish davri boshlandi. Ko'pchilik yoshlar, ehtimol, Yevropa hali ham e'tiborsizlik holatida ekanini bilishmasa kerak. Bular Yevropadagi yetuk olimlar tarixiy haqiqatni tan olishlari mumkinligini ham bilmaydigan odamlardir. Har holda, mashhur nemis sharqshunosi Adam Misning "Musulmon Uyg'onish davri". Akademik Nikolay Konradning "Sharqiy Uyg'onish davri" tushunchasi osmondan tushdi, u emas. "Islomning tiklanishi" kitobi bu mavzuda asosiy manba bo'lsa. O'ylab ko'rsangiz, Adam Mesdek kabi buyuk olim fundamental tadqiqotlar bilan shug'ullanadi. Biz buyuk vatandoshimiz Beruniyning ilmiy merosiga tayanganimizdan faxrlan olmaymizmi!

Mashhur Ma'mun akademiyasida o'sgan Ibn Sino, Muso al-Xorazmiy,

Abu Rayxon Beruniy kabi yuzlab olimlar, temuriylar davri sivilizatsiyasining yorqin namoyandalari – Mirzo Ulug'bek – Alisher Navoiy, Zahiriddin Muhammad Bobur kabi olimlar sahnaga chiqadilar. Bugungi uchinchi Uyg'onish davri vakillari bilan solishtirganda, men islohotlar samarasidan foydalangan Yangi O'zbekiston farzandlari orasida ulg'ayganman, bu qanday ajablanarli! – deydi Alisher, O'zbekiston Yoshlar masalalari agentligi direktori Sa'dullayev.

Yoshlarning ijodiy, intellektual va tadbirkorlik salohiyatini ro'yobga chiqarish, innovatsion loyihalar va zamonaviy texnologiyalarni ishlab chiqarishga joriy etish, iqtidorli talaba-yoshlar, yosh olimlar va tadbirkorlarning innovatsion faoliyatini yo'lga qo'yish orqali yuksak saviyaga erishish uchun zarur shart-sharoit yaratilmoqda.

Uzoq tanaffusdan so'ng O'zbekiston yana global innovatorga aylandi. Biz uchun uning indeks reytingiga kiritilishi muhim. bu o'zgarishlardan biridir. Respublikamizda bu, albatta, islohotlar orqali amalga oshirilmoqda, xususan, oshkoralik va ochiqlik siyosati ijobiy o'zgarishlar natijasi sifatida e'tirof etilishi mumkin;

O'zbekiston Respublikasi ushbu xalqaro tanlovda oxirgi marta 2015 yilda ishtirok etgan. Ma'lumki, u 140 dan ortiq mamlakatlar orasida 122-o'rinni egallagan. 2020-yilda O'zbekiston dunyoning 130 dan ortiq davlati orasida 93-o'rinni egalladi. 2020-yilda O'zbekiston 80-o'rinni egalladi, u uchta ko'rsatkichdan iborat Institutsional rivojlanish (Institutlar), Inson kapitali va tadqiqot faoliyati (Inson kapitali va tadqiqot), Infratuzilma, Bilim va texnologik natija (bilim va texnologiya natijasi) va ijodiy natija (Creative results) ko'rsatkichlari ijobiy natijalarga erishganligini ko'rish mumkin.

Ayni paytda 2020-yilda Global innovatsiyalar indeksi reytingida yetakchilik qilayotgan davlatlar, shuningdek, respublikamizga qo'shni bo'lgan boshqa bir qator iqtisodiyotlar erishilgan natijalarni taqdim etmoqda. Shveysariya – 1-o'rin, Rossiya – 47-o'rin, Qozog'iston – 77-o'rin, Qirg'iziston – 94-o'rin, Tojikiston – 109-o'rin.

Ma'lumki, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PF-5544-son "2019-2021-yillar.

"O'zbekiston Respublikasini innovatsion rivojlantirish strategiyasi to'g'risida"gi Farmonning asosiy vazifalaridan biri 2030 yilgacha respublikamizni global miqyosda rivojlantirishdan iborat. belgilangan innovatsiyalar indeksi reytingida eng yaxshi 50 davlat qatoriga kirish.

Shu bilan birga, innovatsion tadbirkorlik sohasiga yosh iqtidor egalari tizimli ravishda joriy etilmoqda. iqtidorli yoshlarni jalb etish, ishbilarmonlar va yetakchi olimlar bilan hamkorlikda ilm-fan sohasiga yosh kadrlar va shu asosda tayyorlashning yagona tizimini yaratish. ishlab chiqarish tizimining yaxlitligini ta'minlash;

Ishlab chiqarish va fan sohasida yuqori texnologiyalarni qo'llash. yoshlarni ilmiy-tadqiqot ishlariga jalb etish zarur. Bularning barchasi yoshlarni noan'anaviy qiladi. usullari orqali ilm-fan va innovatsiyalarda kengroq ishtirok etish mexanizmi bo'lib xizmat qiladi Prezident Sh.M. Mirziyoyev ta'kidlaganidek, "Xom ashyo va uni qayta ishlash sizni uzoqqa olib bormaydi, bundan tashqari, ishlab chiqarishda qo'shimcha qiymat olish, innovatsiyalar ham zarur. Shu bois ilmiy taraqqiyotimizning muhim yo'nalishi qo'llab-quvvatlanadi". 39 yoshgacha bo'lgan ilmiy xodimlarning umumiy sonida 2025-yilga kelib yuqori malakali professor-o'qituvchilar (fan, falsafa va tabiiy fanlar nomzodlari) ulushi 2000-yilga kelib 2 nafar, 2030-yilga kelib esa 3 barobarga ko'payishi ko'zda tutilmoqda. tadbirlar ertaroq boshlanganida, oramizda bilimdon yoshlar soni bir qator ko'rsatkichlar bo'yicha sifatga erishgan bo'lardi; Jumladan, "Iqtisodiy erkinlik", "Inson kapitali", "Innovatsiya" kabi bir qator jahon reytinglarida "Biznes yuritish". Bundan ham muhimi, O'zbekiston Respublikasining xalqaro maydondagi imiji va mavqei. sezilarli darajada oshadi.

Amalga oshirilayotgan ishlarni yanada jonlantirish, mamlakatimiz ilm-fanini xalqaro darajaga ko'tarish, raqobatbardoshligini ta'minlash, innovatsion salohiyatini mustahkamlash va rivojlantirish maqsadida mavjud ilmiy maktablar salohiyatini oshirish borasida iqtidorli yoshlar tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash 2019-yil 30-avgust" Yoshlarni ilm-fan sohasiga jalb etish va ularning tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-4433-son qarori qabul qilindi.

O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi, Fanlar akademiyasi, Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi va O'zbekiston yoshlar ittifoqi: Yoshlar O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi tarkibida yuridik maqomga ega bo'lmagan akademiya tashkil etish. tashkilot;

Yoshlar akademiyasiga innovatsion O'zbekiston Respublikasi taraqqiyot vazirining birinchi o'rinbosari lavozimiga tayinlash;

O'zbekiston Respublikasida oliy ta'lim tizimini tizimli isloh qilishning ustuvor yo'nalishlarini belgilash, iqtisodiy tarmoqlar va ijtimoiy tarmoqlarni rivojlantirish maqsadida zamonaviy bilim va yuksak ma'naviy-axloqiy fazilatlarga ega yuqori malakali kadrlar tayyorlash jarayonini yangi sifat bosqichiga olib chiqish, oliy ta'limni modernizatsiya qilish. ilg'or ta'lim texnologiyalari asosida: oliy ta'lim sohasida davlat-xususiy sheriklikni rivojlantirish, hududlarda davlat va nodavlat oliy ta'lim muassasalarini tashkil etish, oliy ta'lim muassasalariga qabul darajasini 50 foizdan oshirish, sog'lom raqobat muhitini yaratish sanoatda;

O'zbekiston Milliy universiteti va Samarqand davlat universitetini mamlakatimizdagi oliy ta'lim muassasalarining flagmaniga aylantirish;

Respublikaning kamida 10 ta oliy ta'lim muassasasi xalqaro miqyosda e'tirof etilgan tashkilotlar (Quacquarelli Symonds World University Rankings, Times Nearer Education yoki Academic Ranking of World University Rankings) reytingining dastlabki 1000 ta o'rindagi oliy ta'lim muassasalari ro'yxatiga kiritilgan, shu jumladan milliy birlar. Birinchi 500 ta oliy ta'lim muassasasi ro'yxatidan O'zbekiston universiteti va Samarqand davlat universiteti bor. 7Ammo respublikamizdagi taniqli oliy o'quv yurtlarining soni yetarli. Xalqaro reytinglardagi o'rimizni sezilarli darajada yaxshilash zarurati bor. Chunki nufuzli universitetlarimiz faqat va faqat o'zimizda shuhrat qozongan. Ammo "Nobel" mukofoti laureatlari ishlab chiqarilishi haqida gapirma ham,

nufuzli Nobel olimlari milliy oliy ta'lim jarayonlarida ishtirok etmaydilar. Amerika, Buyuk Britaniya, Germaniya kabi davlatlarda Nobel mukofoti sovrindorlari ko'p bo'lgan bir paytda mamlakatimizda bunday noyob salohiyatga ega birorta ham shaxs yo'qligi sohada mas'uliyat bilan amalga oshirilishi lozim bo'lgan ishlar borligini ko'rsatadi.

ADABIYOTLAR

1. <https://mininnovation.uz/oz/news/2322> <https://xs.uz/uz/post/alisher-sadullaev-yoshlar-uchinchi-renessans-drajverlari-bolaoladimi>
2. 4. O'zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyev 28 may kuni ilm-fan va oliy ta'lim sohasini rivojlantirish bo'yicha belgilangan vazifalar ijrosiga bag'ishlangan yig'ilishdagi nutqidan. <https://kun.uz/uz/news/2019/05/28>
3. ПФ-6097 «Утверждение концепции развития науки до 2030 года». по» указу президента. <https://lex.uz/docs/-5073447>
4. «Развитие системы высшего образования Республики Узбекистан до 2030 года» Указ Президента Республики Узбекистан об утверждении концепции. <https://www.lex.uz/ru/docs/-4545884>
5. «Привлечение молодежи в сферу науки и поддержка их инициатив о мерах по совершенствованию системы» Республики Узбекистан Решение президента. <https://lex.uz/docs/-4571490>
6. Т.Х.Каримов. Технологическое И Социальное Предпринимательство. Министерство науки и высшего образования Российская Федерация ФГБОУ ВО «Удмуртский государственный университет» Институт экономики и управления технологическое и социальное предпринимательство. 24.11.2022 года Международной научно-практической конференции.
7. Каримов Т.Х. Средства И Методы Инновационного Менеджмента Инновационными Стартапами. Министерство науки и высшего образования Российская Федерация ФГБОУ ВО «Удмуртский государственный университет» Институт экономики и управления технологическое и социальное предпринимательство. 21.11.2023 года Международной научно-практической конференции.
8. Т. X. Karimov Improving Digital Platforms On The Public Procurement Market In The Modern Russian Economy. BEST JOURNAL OF INNOVATION IN SCIENCE, RESEARCH AND DEVELOPMENT ISSN: 2835-3579 Volume:02 Issue:07|2023 www.bjisrd.com
9. Т. X. Karimov Development Status and Prospects of Telemedicine Technologies BEST JOURNAL OF INNOVATION IN SCIENCE, RESEARCH AND DEVELOPMENT ISSN: 2835-3579 Volume:2Issue:6|2023 www.bjisrd.com
10. Т. X. Karimov Theoretical Aspect of Technologies of Teaching a Foreign Language as a Second Language. BEST JOURNAL OF INNOVATION IN SCIENCE, RESEARCH AND DEVELOPMENT ISSN: 2835-3579 Volume:2Issue:6|2023 www.bjisrd.com
11. Karimov Tolmasbek Xolmo'min o'g'li BARMOQ IZI YORDAMIDA DAVOMATNI ANIQLASH TIZIMI. IQTISODIYOT VA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYA JURNALI, 2(1), 6–9. Retrieved from <https://mudarrisziyo.uz/index.php/iqtisodiyot/article/view/201>